

עין משפט

^{הערה}גר מצוה

פח א מיי פייצ מהל' ע"ו
הל' טו סמג לאוין סב:
פט ב מיי פ"ה מהל'
מזרות הל' י סמג לאוין
רכ:

צ ג מיי פי"צ מהל' ע"ו
הל' טו סמג לאוין סב:
צא ד מיי שם סמג שם
טוש"ע י"ד ס' קפ
סעיף ט:

צב ה ו מיי פ"ט מהל'
שבת הל' ט סמג לאוין
סה טוש"ע א"ח ס' שמ
סעיף א:

צג ו מיי פי"ב מהל' ע"ו
הל' י סמג לאוין ס
טוש"ע שם טוש"ע י"ד ס'
קפצ סעיף ו:

צד ח מיי שם הל' א סמג
לאוין נא טוש"ע י"ד
ס' קפא סעיף א:

צה ט מיי שם טוש"ע שם
סעיף ד:

צו י מיי שם סמג לאוין סב
טוש"ע י"ד ס' קפא
סעיף ד:

צז כ מיי שם הל' יב
טוש"ע שם ס' קפ
סעיף ח:

הגהות וצינונים

א] [גיר' רי"ף ר"א בן שמוע] (גליון): **ב**] עי' באשרי (גליון) ובהערות וצינונים שם, ועיין ערוך לנר ד"ה בגמרא וחד אומר, וע"ע גירסת המהרש"א: **ג**] צ"ל **שיער**, וכן צ"ל בסמוך (יד קטנה ל"ח גט, רש"ש): **ד**] [צ"ל ג'] (גליון): **ה**] [צ"ל **לבנות מתוך** (שחורות) (גליון):

תורה אור השלם

א] לא יִהְיֶה כָּלִי גֶבֶר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבֹּשׁ גֶּבֶר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה כִּי תוֹעֵבֶת יִי אֱלֹהִים כָּל עֲשֵׂה אֵלֶּה: [דברים כב, ה]

ב] וְשָׂרֵט לְנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בְּבָשָׂרְכֶם וּבְתַבְּתָה קַעֲקֵעַ לֹא תִתְּנוּ בְּכֶם אִנִּי יְיָ: [ויקרא יט, כח]

כ:

אלו הן הלוקין

פרק שלישי

מכות

ה"ג אלא בחדא התראה, ולא גרסינן צנת אחת אלף דליתרו ציה חדא התראה ואמתא איבו וקרת צוה אחר זה מי מיחייב והתנן כו' אינו חייב אלף אחת הוהיל ולא אתרו צו אלף חדא התראה ואע"ג דשתייתו צוה אחר זה היא דשתייה צנת אחת כל היום ליכא: אלא תשתה אל תשתה, מתרין צו לכל שתייה ושתייה: נשא, פירוש סס שמשיר את השיער והסך ממנו אינו לומח שיער צגופו: ואותביניהו בבת אחת, צה' מקומות דהוו להו ה' קריחות וצחדא התראה לכיון דצנת אחת קא עמיד מאי חזית דחילל התראה אהאי אלצע טפי מהאי והתראת ספק לא מיחשבא דהתראה אכולהו אלצעות שדיא ומנחא ולאליתר מתצנר לו אם חושש להתראתו או לא: שיראה מראשו, שיראה מבשר הראש ערוס: אומר רב יהודה בר חביבא פליגי בה תלאת תנאי, איכא דמפיק שתי שערות ומעייל כעדשה: וסימונך, דלא תימא מפיק כגרים ומעייל כעדשה משנה זו צהרת כגרים ומחיה כעדשה דהכא נמי צשעורי קרחה איכא כגרים וכעדשה ומחשחא ידעינן דלא אפיקנא אלף שתי שערות דיראה מראשו לא הוו לריכס לאפוקי דשוה הוא לדברי כולם דאין זה שיעור קלוז: הכי גרסינן תנא הנוטל מלא פי הזוג בשבת, ולא גרסינן תניא: פי הזוג, חודן של מספרים: אימא וכן לקרחה שתים, ולפרושי אחא: במלקט, שערות לצנות מתוך שחורות לכיון דאדם מקפיד על שער לנן אחד שצין שערותיו שחורות כדי שלא יראה זקן אמרינן דכשהוא מלקט אותו מצין השחורות מלאכה תשובה היא לו ומייצ משום גזוז כיון דחייש לגזוזה זו, שחורות מתוך לצנות לא גרסינן: אף בחול אסור, שמתנאה עגמו צנוי אשה: ואיזהו סוף ראשו, צאזיה ענין יהא מקיף סוף הראש שיהא חייב צצל תקיפו: המשוה צדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו, אחורי אזנו אין שיער כלום וכן צמצחו אין שיער כלום אצל צלדעיו שצאמצע יש שיער ואם הוא משוה ונוטל כל השיער שצלדעיו למדת אחורי אזנו ופדחתו זהו מקיף סוף הראש: דאכיל תמרי בארבילא, האוכל תמרים צצברה יהא לוקה צתמיה כלומר ניקף מה פשע שהוא לוקה לאו שאין צו מעשה הוי ולא לילקי: דאמר לך מצי, השואל לך כמאן קאמרת ניקף לוקה אימא ליה ר' יהודה היא דאמר לעיל (דף ד: טו.), לאו שאין צו מעשה לוקין והיינו לאו שאין צו מעשה דניקף הוא דקא עצר אלאו דלא תקיפו

ה"ג אלא בחדא התראה מי מחייב והתנן ^ב גזיר שהיה שותה יין כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת ^ג לא צריכא דסך חמש אצבעותיו ^ד נשא ואותבינהו בבת אחת דהויא ליה התראה לכל חדא וחדא **ובמה שיעור קרחה** רב הונא אומר כדי שיראה מראשו רבי יוחנן אומר משום ר"א ברבי שמעון ^ה דבגרים (כתנאי כמה שיעור קרחה ^ו כגרים ^ז) אחרים אומרים כדי שיראה מראשו אומר רב יהודה בר חביבא פליגי בה תלתא תנאי חד אומר כגרים וחד אומר כדי שיראה מראשו וחד אומר כשתי שערות ואיכא דמפיק שתי שערות ומעייל בכעדשה וסימונך ^ח בהרת כגרים ומחיה בכעדשה ^ט תנא הנוטל מלא פי הזוג בשבת חייב וכמה מלא פי הזוג אמר רב יהודה שתים והתניא לקרחה שתים אימא וכן לקרחה שתים תניא נמי הכי ^י הנוטל מלא פי הזוג בשבת חייב וכמה מלא פי הזוג שתים רבי אליעזר אומר אחת ומודים חכמים לרבי אליעזר ^י במלקט לבנות מתוך שחורות אפילו אחת שהוא חייב ^י ודבר זה אפילו בחול אסור משום שנאמר ^{יא} לא ילבש גבר שמלת אשה: **והמקיף פאת ראשו וכו':** ת"ר פאת ראשו סוף ראשו ואיזהו סוף ראשו ^{יב} זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו תני תנא קמיה דרב חסדא ^{יג} אחד המקיף ואחד הניקף לוקה ^{יד} אמר ליה מאן דאכיל תמרי בארבילא לקי דאמר לך מצי רבי יהודה היא דאמר ^{טו} לאו שאין בו מעשה לוקין עליו רבא אומר במקיף לעצמו ודברי הכל רב אשי אומר ^{טז} במסייע ודברי הכל: והמשחית פאת זקנו: ת"ר פאת זקנו סוף זקנו ואיזהו סוף זקנו שכולת זקנו: והמשרט שריטה אחת וכו': ת"ר ^{טז} ושרט יכול אפילו שרט על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים ת"ר ^{טז} לנפש אינו חייב אלא על המת בלבד ומנין למשרט חמש שריטות על מת אחד שהוא חייב על כל אחת ואחת ת"ל ושרט ^{יז} לחייב על כל שריטה ושריטה רבי יוסי אומר מנין למשרט שריטה אחת על ה' מתים שהוא חייב על כל ^{יח} אחת ואחת ת"ל לנפש לחייב על כל נפש ונפש והא אפיקתיה לביתו שנפל ולספינתו שטבעה בים

^{יט} קסבר

דשמעינן לקרא הכי לא תקיפו לא תניחו להקיף דמנית להקיף כמקיף א"ע מדאפקיה צלשון רביס דכמיצ לא תקיפו משמע דאתרי קא מזהר רחמנא ניקף ומקיף: רבא אמר, לא צריכת לאוקומי כר' יהודה הך צרייתא דתני תנא קמיה דרצ חסדא דקיימא צמקיף את עצמו וקמ"ל דחייצ תרתי משום מקיף ומשום ניקף דסד"א לא לילקי אלף חדא קמ"ל: ודברי הבבלי, דלא צריך לתרוצי ר' יהודה היא: מסייע, מומין השערות למקיף: שיבולת זקן, כולהו חמש פאות דקא חשיצ צמתניתין צכלל שיבולת הס: ת"ר ושרט, דמצי למיכתב לנפש לא תשרטו צמקוס ושרט לנפש לא תתנו לשון אחר ת"ל ושרט מריצויא דוי"ו: ר' יוסי אומר בו, ר' יוסי מוסקיף חיוצי: הא אפיקתיה לביתו שנפל, והא ודאי ר' יוסי לא פליג צההיא דהיאך יהא מוציא הפסוק מידי פשוטו:

קסבר

דשמעינן לקרא הכי לא תקיפו לא תניחו להקיף דמנית להקיף כמקיף א"ע מדאפקיה צלשון רביס דכמיצ לא תקיפו משמע דאתרי קא מזהר רחמנא ניקף ומקיף: רבא אמר, לא צריכת לאוקומי כר' יהודה הך

צרייתא דתני תנא קמיה דרצ חסדא דקיימא צמקיף את עצמו וקמ"ל דחייצ תרתי משום מקיף ומשום ניקף דסד"א לא לילקי אלף חדא קמ"ל: ודברי הבבלי, דלא צריך לתרוצי ר' יהודה היא: מסייע, מומין השערות למקיף: שיבולת זקן, כולהו חמש פאות דקא חשיצ צמתניתין צכלל שיבולת הס: ת"ר ושרט, דמצי למיכתב לנפש לא תשרטו צמקוס ושרט לנפש לא תתנו לשון אחר ת"ל ושרט מריצויא דוי"ו: ר' יוסי אומר בו, ר' יוסי מוסקיף חיוצי: הא אפיקתיה לביתו שנפל, והא ודאי ר' יוסי לא פליג צההיא דהיאך יהא מוציא הפסוק מידי פשוטו:

קסבר

מסורת הש"ס עם הוספות

א] קדושין עו: נויר לח:
מב, חולין פב: [לקמן
כא,]. **ב**] צ"ק פו,].
ג] נגעים פ"ו מ"ג,
ד] שבת דל:, ה' [שם
ומוספתא דשבת פ"י
ע"ש], **ו**] [סנהדרין
פטו:], **ז**] [לעיל ד: וש"נ],
ח] לעיל יד,, **ט**] כחובות
לג,, **י**] שבת עג ע"ב.

הגהות הב"ח

א] גמרא כתנאי כמה שיעור קרחה רשב"א אומר כגרים אחרים אומרים: **ב**] שם על כל אחד ואחד ח"ל לנפש: **ג**] תובי' ד"ה לא צריכא וכו' דגלי קרא דחייב אכל קרחה וקרחה דקרחות מחלקות כמו גופים מוחלקין: **ד**] בא"ד לוקמי בקורח צידו וכו' וי"ל דלא מימוקמא ליה בקורח צידו שיעור ה' קרחות צנת אחת משום דהקורח צידו קרחה צמקוס אחד והכל ביחד גלי הפסק שיעור צינתיים כה"ג כ"ל ואות ו' נמחק: **ה**] בא"ד ומיהו הא ניחא למאי דגרסינן צנת אחת:

ליקוטי רש"י

נויר שהיה שותה וכו', וכל הני חייב צמלקות קמיירי [קדושין עו:]. הנוטל מלא פי הזוג, מלא ראש המספרים: חייב, צנת לרצנן צכלי לר' אליעזר אף ציל וזהו שיעורו [שבת צד:]. והתניא, צהיא צייתא צסיפא ולקרחה שהוהיה תורה לא תשימו קרחה (דברים יד) שמים הוי קרחה צכלל דפי הזוג לאו צ' שערות מינה, תניא נמי הבבלי, כרצ יהודה דאמר שמים, רבי אליעזר אומר, צאחת הוא חייב ולא צעינן מלא פי הזוג, שמלית אשה, ודרך הגסים להקפיד על כך ולהתנאות [שבת צד:]. תמרי בארבילא, תמרים הנמונים צצברה [סנהדרין פט:]. ויא ילבש גבר שמלית אשה, לילך לישצ צין הנשים, דצר אחר שלא יסיר שער הערוה ושער של צית השמי [דברים כב, ה], שלא יתקן איש צמקוני אשה דהכי מתרגמינן ליה שלא יחול ושלל יפרקס צנגדי צצעונים של אשה [נויר טז].